

Celkészek tüntetése a bukaresti krematórium premierjén.

Bukarest, január 27. A krematóriumot, melynek felállítását az orthodox papság élesen ellenezte, tegnap helyezték üzembe. Az esetleges tüntetések végett az első hamvasztásra olyan holttestet használtak fel, melynek személyazonosságát és vallását nem ismerték és így a hamvasztáson nem is volt jelen egyetlen felekezet hivatalos képviselője sem.

A halottégetésen meglehetősen sokan jelentek meg, főleg nők. Bemutatták, hogy miképp lehet a hamvasztás előtti szertartást megtartani és miként folyik le maga a hamvasztás.

Az elégett holttestből egy kilogramnyi hamu maradt.

Amikor a holttest a kemencében égett, megjelent néhány lelkész azzal az indokolással, hogy tüntetést szándékoznak rendezni a halott-hamvasztás ellen. A lelkészek csoportjának a vezetője és a krematórium igazgatója között élénk vita támadt tudományos és egyházi kérdésekről. A hatósági személyek rábeszélésére a lelkészek végül is megelégedtek az elvi tiltakozás hangoztatásával.

Átrepült a Mont-Blanc az első utas-repülőgép.

(Budapesti tudósítónk telefonjelentése.) Gentből jelentik: Ma repült át a Mont-Blanc az első utasszállító repülőgép. Az óriási Góliát-típusú repülőgépen tízenhárom utas

foglalt helyet és a gépet Bajac francia pilóta vezette. A gép egy óra hosszáig keringett a Mont-Blanc felett és azután a genfi repülőtéren simán leszállt.

A hercegprimás az Országházban.

Budapest, január 27. Dr. Serédi Jusztinián esztergomi érsek, bíboros-hercegprimás ma délelőtti látogatást tett az Országházban. Már a kora reggeli órákban diszruhás rendőrök állottak fel a képviselőház palotája körül és az Országház épületében úgy a képviselőházi, mint a felsőházi szárnyon címeres zászlót lenget a szél. Délelőtti

10 órakor érkezett meg a hercegprimás

Meszlényi Zoltán primási titkár kíséretében a felsőház bejárata elé és felhaladva a felsőház örszemélyzetének Rákóczi-korabeli ruhába öltözött altisztjei között, először Wlassics Gyula báró, a felsőház elnökénél tett látogatást. Közel egy óra hosszat időzött a hercegprimás a felsőház elnökénél, majd a felsőház kivilágított társalgóján át Wlassics Gyula báró kíséretében

a kupolacsarnokba

ment. A kupolacsarnok teljes fényárban uszott és ott várakoztak a hercegprimásra a képviselőház tagjai, élükön Karafiáth Jenő háznaggyal. 12 óra előtt 5 perccel tünt fel a felsőház társalgójában az átvonuló menetet bevezető két Rákóczi-korabeli öltözötű hajdu, közvetlen utánuk átvonuló

hercegprimás bíborpalástos alakja.

A hercegprimás balján Wlassics Gyula báró haladt, aki a felsőház társalgójának a kupolacsarnokba nyíló ajtajáig kísérté őt, ahol elbucszott tőle. Ugyanekkor jelentkezett a hercegprimásnál Zsinszky alezredes, a palotaőrség parancsnoka, majd a primás folytatta útját most már csupán személyi titkára kíséretében a kupolacsarnokba. Az itt összegyűlekedett képviselők riadó éljenzéssel fogadták a hercegprimást, aki meghatottan

állott meg a körükben. Ekkor eléje lépett

Karafiáth Jenő háznagy,

aki a következő beszéddel fogadta őt:

— Főmagasságu hercegprimás ur, kegyelmes érsek! Kegyeskedjék megengedni, hogy amikor első ízben lép a magyar törvényhozás csarnokába, a legmélyebb tisztelettel köszöntsem, mint az országgyűlés képviselőházának háznagya.

Lelkes éljenzés követte a háznagy szavait, majd

Serédi hercegprimás

a következőképen válaszolt:

— Köszönöm a kitüntető üdvözlést. Mondhatom, a legjobb helyen érzem magam, amikor a törvényhozás csarnokában vagyok. Magam rövid, fiatal életemnek javarészt törvényhozással töltöttem el. Arra kérem önöket, hogy amikor a törvényhozásban valamilyen tekintetben részem lesz, méltóztassanak engem megérteni, megérteni azt, hogy én minden felszólalásomban és munkásságomban, amely a törvényhozásra vonatkozik, a haza javát fogom keresni, melyért eddig is mindig dolgoztam.

A hercegprimás szavait megújuló lelkes éljenzéssel fogadták a törvényhozás tagjai. A hercegprimás ezután Karafiáth Jenő, a képviselőház háznagyának a kíséretében a képviselőház társalgótermén át, a baloldali folyosón végighaladva, Zsitvay Tibor, a képviselőház elnökéhez ment. Mintegy félórát tartózkodott a hercegprimás

Zsitvay elnöknel.

Távozásakor Kunos Aladár elnöki titkár és a parlamenti őrség tisztjei kísérték végig a lépcsőházban a parlament kapujáig, ahol a hercegprimás az ott várakozó autójába szállt. A hercegprimás fél 1 óra után tért vissza budavári palotájába.

„Inkább semmit, mint ezt a szakaszt!”

Harc a hadikölcsön-valorizációért.

Budapest, január 27. A képviselőház mai ülésén Zsitvay Tibor elnök jelentette, hogy Janka Károly egységespárti képviselő lemond a királyhelmei kerület mandátumáról.

Ezután rátértek a napirendre, amelynek első pontja: a Nemzeti Bank 1927. évi mérlegszerű feltevéseinek hovatartozásáról szóló törvényjavaslat.

Grffy Imre előadó ismertette a javaslatot. Farkas István felszólalásával megállapítja, hogy a Nemzeti Bank az 1927. évre 12 millió pengő nyereséget mutat ki. Ez szép nyereség. Szóváteszi azonban, hogy a Nemzeti Banknak nagy szerepe jut a kamat és a hitellet terén és ezzel a szerepével élnie kell. A Nemzeti Bank politikájának olyannak kell lennie, hogy olcsóvá tegye a pénzt. Az első feladata, hogy az

olcsó hitelt

tegye lehetővé. Elismeri, hogy a Nemzeti Bank kamatlába nem magas, de a Nemzeti Bank által kihelyezett pénzek nagyon drágán futnak a többi bankok kezén keresztül a vállalkozókhöz.

Szabóky Alajos pénzügyi államtitkár válaszolt a pénzügyminiszter nevében a felszólalásra: A Nemzeti Bank kamatpolitikáját teljesen önállóan szabja meg és ebben természetesen alkalmazkodnia kell a világgazdasági viszonyokhoz, mert ha alacsonyabb kamatlábát szabna meg, mint a külföldi

intézetek, akkor a tőkék az országból kivonulnának. Farkas István kifogásolta, hogy a hitelletben magas a magánkamat. Ebben sok esetben igaz van Farkas Istvánnak. Magas a magánkamatláb, mert nálunk sok apró hitelintézet van. A kormány intézkedett a Pénzügyi Központ útján, hogy azoktól az intézetektől, amelyek az előírt marginon felül számíttanak kamatot, a hitelt a PK megvonja. A Nemzeti Bank kamat is van életrányban ellenőrző lehetősége és pedig nemcsak Budapesten, hanem a vidéki fiókjai útján vidéken is. A kormány mindent elkövet, hogy a kamatlábcsökkenést elérje.

A Ház ezután elfogadta a javaslatot.

Ezután folytatták a valorizációs javaslat tárgyalását.

Denez Akos hangoztatja, hogy az új szakasz módát ad arra, hogy a hadikölcsön-valorizáció kérdését újból napirendre hozhassa a kormány.

Esztergályos János: Ez a kormány harminc év múlva sem fogja napirendre hozni!

Baracs Marcell: Mostani szövegezésével ez a szakasz visszaveti a valorizálás ügyét, mert ha törvényben nem szólnak róla, természetes, hogy a kormány bármikor előveheti.

— Nekünk, mint ellenzéknek — mondotta Baracs —, nem tehetünk nagyobb szolgálatot, mint ha ilyen fals megoldást hoznak és ezzel az ódiomot a valorizáció kitolásának ügyében a tulajdonra há-

ritják. A pénzügyminiszter eddig azt mondta, hogy »Nem, nem, soha!«, mikor a valorizációról volt szó, ezzel az új szakasszal pedig azt mondja, hogy

»Kis kedden, borjonyuzó pénteken.«

— Ne toljuk ki a döntést későbbre, hogy majd akkor határozzunk, akarjuk-e, vagy sem a valorizációt, már ma kimondhatjuk a Ház, mert nem elég az, hogy önök — fordul a tulajdon felé — hirdetik azt a készségüket, hogy valorizálnak, amikor pedig megoldásra kerül a sor, kitérnek előle. Inkább semmit, mint ezt a szakaszt.

Felkiáltások a szociálistáknál: Mert ez ugyanis semmi!

Wolff Károly: Ha Nagy-Magyarország helyreállítása elkövetkezik, nagyobb gazdasági erő birtokában meg fogjuk oldani a valorizáció kérdését.

Sándor Pál: Papirparagrafuszt kaptunk.

Wolff Károly: De ebben a paragrafusban erkölcsi kötelezettség is ki van mondva.

Egy hang a baloldalon: Harmincöt év múlva!

Wolff Károly: Igenis, a remény megmaradt.

Rothenstein Mór: Utópiának tartja, hogy Magyarország felszabadul a jóvátétel alól.

Szilágyi Lajos: Az eredeti törvényjavaslatban megtagadták a hadikölcsön-valorizációt, most pedig nem!

Sándor Pál: Gratulálók!

Szilágyi Lajos: En nyugodt felelősséggel mondom, hogy a helyzet nem rosszabb, sőt lényegesen jobb, mint a szakasz beterjesztése előtt volt.

Sándor Pál: Az ön beszéde árulás!

Esztergályos János: Ezt a beszédet is ki kell plakátírozni az ön kerületében!

Szilágyi Lajos: Destrukciónak kell mondanunk annak hirdetését, hogy 35 évig megmarad a helyzet.

Czettler Jenő elnök ezután napirendi javaslatot tesz. A Ház legközelebbi ülését hétfőn délelőtti tartja.

Peyer Károly előadása a Munkásokthonban.

(A Délmagyarország munkatársától) A Munkásokthon előadásiklusának során pénteken este Peyer Károly, a szociáldemokrata parlamenti frakciónak vezető tagja, a Szakszervezeti Tanács elnöke tartott igen érdekes előadást. A Munkásokthon nagyterme zsúfolásig megtelt, nagy tömegek álltak körös-körül, akiknek nem jutott ülőhely. Lajer Dezső üdvözölte Peyer Károlyt, akit percekig tartó tapssal fogadott a hallgatóság.

Peyer előadását a szakszervezetek fejlődésével kezdte. Visszapillantást vetett a múltba, a munkásmozgalmak legerősebb Magyarországon 1903. körül kezdtek fejlődni a különböző iparágak szakszerveletei. Első a vas- és fém munkásoké volt. Ezek után sorra alakult minden ág szakszervelete, amelyekből azután a szakszervezetek alakultak ki. A szakszervezetek eleinte csak egymás között keresték a kapcsolatot, majd a külföldön is. Nemzetközi kapcsolatok kellett a külföldi munkássággal keresni, abban a számtalan fontos ügyben, amely nap-nap után előadódott. Itt kezdődött azonban a szakszervezetek kálváriája. A különböző kormányok hazafiatalansággal, nemzetköziséggel vádolták a szakszervezeteket, holott ezek csak azt csinálták, amit a többi gazdasági ágak.

— Nemcsak a szakszervezetek nemzetköziesek — mondotta Peyer —, elsősorban az állam az. A legfontosabb nemzetközi szervvel, a Népszövetséggel kereste és találta meg az állam az összeköttetést. Nemzetközi a kapitalizmus is, mert az egymásután alakuló kartellek nemcsak az országokban bent, hanem azokon kívül is vannak és a különböző országok kartelljei is tömörültek.

Peyer előadásának további során megemlékezett a fasizmusról, amelyet épp úgy átmeneti jelenségnek kell felfogni, mint a kommunizmust. Ezután a szakszervezetek belső életéről és azok egymás közötti viszonyáról beszélt. Kimutatta a szervezkedés szükségességét, mert a munkásság csak szervezve veheti fel harcát a tőke ellen. Ha szervezve van a munkásság, úgy egyenrangú ellenfele a munkaadóknak és közösen tudják a bajokat orvosolni.

— Intelligens, kulturált tömegek kellenek, fejezte be előadását. — Hosszu, keserves évek munkássága szükséges, míg elérhetik a munkások azt, hogy ne csak elsőrendű szükségleteik előteremtésére tudjanak keresni, hanem mint a különböző munkásai, félre is tudjanak tenni kérésükből öreg napjaikra.

A munkások meleg ovációban részesítették Peyer Károlyt, aki szombaton reggel utazik vissza a fővárosba.

Tatai tojásbrikett pótolja a porosz szenet.

Rendeljen próbára Vértessé! Telefon 9-58.